

Handläggare
Elisabeth Forsberg Uvemo,
Annika Risel, Ulrika Pudas,
Catharina Sackemark Larsson,
Åsa Eckhardt, Johnny Berndtsson,
Eija Pohjanen, Linda Folke,
Jeanette Nyström, Åsa Härkegård,
Petter Bergeå, Thomas Eriksson,
Johanna Roto, Anders Norrlid,
Ingrid Olsson

Till
Utbildningsnämnden
2022-04-28

Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2023 med inriktning 2024 – 2025. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden godkänner det reviderade funktionsprogrammet för skollokaler, bilaga 4.2.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	4
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	5
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	5
2 Nämndens verksamhetsområden	6
2.1 Gemensamma utmaningar.....	8
2.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete	8
2.1.2 Samverkan och samarbete	9
2.1.3 Kompetensförsörjning.....	10
2.1.4 Lokalförsörjning	11
2.1.5 Ekonomistyrning.....	12
2.2 Förskola.....	13
2.2.1 Verksamhetens utveckling.....	13
2.2.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder.....	13
2.3 Förskoleklass, grundskola, fritidshem.....	16
2.3.1 Verksamhetens utveckling.....	16
2.3.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder.....	19
2.4 Grundsärskola	22
2.4.1 Verksamhetens utveckling.....	22
2.4.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder.....	22
2.5 Gymnasieskola.....	23
2.5.1 Verksamhetens utveckling.....	23
2.5.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder.....	24
2.6 Gymnasiesärskola	27
2.6.1 Utmaningar och prioriterade åtgärder.....	27
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	28
3.1 Drift.....	28
3.1.1 Barn- och elevantalsutveckling.....	29
3.1.2 Kommunal skolverksamhet	30
3.1.3 Satsning på särskilt stöd och specialpedagogisk verksamhet.....	32
3.1.4 Statsbidrag för likvärdig skola och skolmiljarden.....	33
3.1.5 Statsbidrag för maxtaxa och kvalitetssäkrande/-höjande åtgärder.....	33
3.1.6 Riskfaktorer.....	34
3.2 Investeringar.....	34
3.3 Verksamhetsprojekt – IT-upphandling	35

Bilagor

Bilaga 1	UtbN 2023–2025 (obligatorisk bilaga)
Bilaga 2	Schablonggrundande barn och elever samt interkommunala elever 2022–2024
Bilaga 3	Kompetensförsörjningsplan
Bilaga 4	Lokalförsörjningsplan
Bilaga 4.1	Lokalförsörjningsplan för grundskolan per stadsdelsnämndsområde
Bilaga 4.2	Funktionsprogram för skollokaler

Tabeller

Tabell 2.1	Antal barn och elever 2022	6
Tabell 2.2	Betygsresultat kommunala skolor årskurs 9	17
Tabell 2.3	Betygsresultat i kommunala skolor efter skolans socioekonomiska index	18
Tabell 2.4	Betygsresultat årskurs 6 i kommunala skolor	18
Tabell 2.5	Antal elever i grundsärskola 2018–2021	22
Tabell 2.6	Andel högskoleförberedande program per huvudman som elever med olika meritvärde har möjlighet att söka	25
Tabell 3.1	Budgetram och beräknat behov, mnkr	28
Tabell 3.2	Kostnad för en eventuell schablonhöjning 2023	29
Tabell 3.3	Årliga förändringar av antal barn och elever	30
Tabell 3.4	Budgeteffekt av förändringar av antal barn och elever, mnkr	30
Tabell 3.5	Budgeteffekt av förändringar av antal barn och elever kommunal skola, mnkr	30
Tabell 3.6	Löneutveckling, procent	31
Tabell 3.7	Lönekostnadsökning vid oförändrad personalstyrka, mnkr	31
Tabell 3.8	Lokalkostnad grund- och grundsärskola	31
Tabell 3.9	Lokalkostnad gymnasie- och gymnasiesärskola	32
Tabell 3.12	Statsbidrag för maxtaxa och kvalitetssäkrande/-höjande åtgärder, mnkr	34
Tabell 3.10	Beräknade kostnader för upphandling och införande, målscenario, mnkr	35
Tabell 3.11	Beräknade kostnader för upphandling och införande, alternativscenario, mnkr	35

Figurer

Figur 2.1	Antal Stockholmsbarn 1–5 år	13
Figur 2.2	Antal Stockholmsbarn 6–15 år	16
Figur 2.3	Behöriga till yrkesprogram, kommunal skola och folkbokförda elever	17
Figur 2.4	Elever i åk 6 som når kraven i alla ämnen, kommunala skolor och folkbokförda elever	19
Figur 2.5	Antal Stockholmsungdomar 16–18 år	23
Figur 2.6	Gymnasieelever med examen inom 4 år	24

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nedan redovisas nämndens viktigaste satsningar för de kommande åren.

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

- Utveckla arbetet med resultat- och kvalitetsdialoger i alla verksamheter.
- Stärka det systematiska kvalitetsarbetet genom att förbättra tillgången på dataunderlag för uppföljning och analys.
- Fortsatt utveckla riktade stödinsatser till grund- och gymnasieskolor för att öka kvaliteten i verksamheten.
- Höja förskolepersonalens kompetens i det svenska språket, i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, för att bättre kunna stötta barnens språkutveckling.
- Systematiskt följa upp språkutvecklingen i förskola över tid, på både grupp- och individnivå.
- Utveckla rutiner för kontroll av nya och befintliga huvudmän inom förskola och pedagogisk omsorg.
- Utveckla undervisningskvaliteten i låg- och mellanstadiet utifrån genomförd analys av orsakerna till resultaten i årskurs 6.
- Arbeta systematiskt för att underlätta övergångar mellan skolformer och huvudmän.
- Åstadkomma en mer strategisk styrning av elevhälsans arbete.
- Genomföra insatser för att stärka skolors kompetens kring elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och problematisk skolfrånvaro, bland annat inom ramen för de skolsociala teamen.
- Vidareutveckla och utöka organisationen för särskilt stöd i grundskolan i enlighet med nämndens beslut, med särskilda undervisningsgrupper lokalt på skolorna, regionala särskilda undervisningsgrupper på stadsdels- och områdesnivå (RSU) och stadens gemensamma centrala grupper med särskild inriktning (CSI).
- Ta fram gemensamma strategier för att möta behovet av ytterligare elevplatser inom grundsärskolan.
- Utredda behovet av platser på gymnasiesärskolans individuella program.
- Utöka samverkan med stadsdelsförvaltningar och fristående huvudmän när det gäller uppsökande verksamhet i syfte att öka inskrivningsgraden i förskolan.
- Utveckla tydliga samverkansöverenskommelser med stadsdelsförvaltningar, regionen och polisen samt förbättra uppföljningen av deras effekter, med extra fokus i områden med stora utmaningar.
- Säkerställa att det finns behörig personal för alla yrkeskategorier och strukturer för fortsatt kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.
- Utarbeta långsiktiga strategier för att uppnå en högre grad av heterogena skolmiljöer, vilket bland annat kan omfatta översyn av skolorganisationen och var nya skolor ska byggas.
- Arbeta strategiskt med programsammansättningen på gymnasieskolorna för att öka inkludering och mångfald av elever.

- Stödja skolorna i arbetet för nolltolerans mot kränkningar och att all personal ska ha god kunskap om hur kränkningar upptäcks och hanteras.
- Förstärka det våldspreventiva arbetet utifrån framtagna handlingsplaner och etablerade lektionsprogram samt det normkritiska arbetet.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

- Lokalplaneringen ska så långt möjligt anpassas till de nya behovsprognoserna så att en hög fyllnadsgrad säkerställs i alla verksamheter.
- Utveckla stöd till skolorna för att minska klimatpåverkan från skolmåltiderna och öka andelen ekologiska livsmedel.
- Fokusera på att genom både egna och stadsgemensamma upphandlingar skapa förutsättningar för skolorna att implementera stadens miljökrav.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- Fortsätta de senaste årens arbete med att stärka internkontrollen.
- Fortsätta att aktivt stödja skolor med ekonomiska utmaningar.
- Vidareutveckla arbetet att tillsammans med andra myndigheter förhindra välfärdsbrott.
- Genomföra upphandling av it-stöd inom skolplattformen.

2 Nämndens verksamhetsområden

Utbildningsnämndens ansvar omfattar såväl ett hemkommunsuppdrag som ett huvudmannauppdrag. Hemkommunsuppdraget omfattar samtliga barn och elever som är folkbokförda i Stockholms stad. Huvudmannauppdraget omfattar den kommunala skolan, medan stadsdelsnämnderna är huvudman för den kommunala förskolan.

Tabellen nedan visar hur många barn och elever som är folkbokförda i Stockholms stad samt hur många som går i stadens respektive andra huvudmäns skolor.

Tabell 2.1 Antal barn och elever 2022

	Antal barn och elever från Stockholm	Antal barn och elever från Stockholm i stadens skolor	Antal barn och elever från Stockholm i andra huvudmäns skolor	Antal barn och elever från andra kommuner i stadens skolor	Antal elever i stadens skolor
Förskola	50 549	31 420	19 129	196	31 616
Grundskola och grundsärskola	105 037	77 523	27 514	1 810	79 333
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	29 659	11 983	17 676	6 680	18 663
Summa	185 245	120 926	64 319	8 686	129 612

Källa: Förskola Swecos elevantalsframskrivning 2021, övriga uppgifter nämndens verksamhetsplan 2022.

Hemkommunsuppdraget

Utbildningsnämnden ansvarar för att säkerställa att barn och unga från Stockholm har tillgång till ett brett utbud av utbildningsplatser inom samtliga skolformer.

Vidare ansvarar nämnden för stadsövergripande samordning för kommunala förskolor, samt myndighetsutövning och utbetalning av bidrag gentemot fristående verksamheter.

För grundskola och gymnasieskola innebär hemkommunsuppdraget att betala bidrag för alla stockholmselever oavsett huvudman, och att bidra till insyn i alla huvudmäns verksamhet. Uppdraget omfattar även viss myndighetsutövning för elever i alla skolor oavsett huvudman, såsom beslut kring grund- och gymnasiesärskola, tilläggsbelopp för elever med behov av särskilt stöd och skolpliktsbevakning.

Huvudmannauppdraget

Som huvudman för den kommunala verksamheten har utbildningsnämnden ansvar för alla aspekter av att bedriva skolverksamhet. Nämnden är huvudman för kommunala fritidshem, grund- och grundsärskolor samt gymnasie- och gymnasiesärskolor.

Viktiga omvärldsfaktorer

Demografi

Nämndens verksamhet och ekonomi är starkt beroende av den demografiska utvecklingen. Huvuddelen av nämndens budget baseras på ett av kommunfullmäktige bestämt belopp per barn eller elev, för respektive skolform. När antalet barn eller elever ökar i en skolform ökar också nämndens intäkter. När antalet barn och elever i stället minskar så minskar intäkterna. För nämndens egen skolverksamhet varierar intäkterna på samma sätt. Samtidigt är framför allt lokalkostnaderna ofta mer eller mindre givna vid en viss tidpunkt. Kostnaderna för lokaler bestäms i stor utsträckning av tidigare beslut och förändras inte nämnvärt av att elevantalet ökar eller minskar.

Jämfört med 2019 års elevantalsframskrivning har uppskattningen av antal elever i kommunal grundskola det kommande decenniet nu justerats ned kraftigt. En första nedjustering gjordes i framskrivningen 2020, och 2021 drogs siffrorna ned ytterligare. För 2030 är uppskattningen nu 8 800 elever färre än i 2019 års framskrivning. För gymnasieskolan har en relativt kraftig justering gjorts i den senaste framskrivningen, jämfört med 2020 års. Förvaltningen har en stor utmaning att anpassa lokalplanering, bedömning av kompetensbehov och ekonomi till de nya framtidsutsikterna. I nuläget är det oklart vad den uppkomna situationen i Ukraina kan ha för långsiktiga konsekvenser för planeringen. Den demografiska utvecklingen kommenteras kortfattat under respektive verksamhetsavsnitt. De ekonomiska konsekvenserna redovisas i kapitel 3.

Pandemin

Förvaltningen utgår från att arbetet under 2023 och kanske även de därpå följande åren kommer att präglas av konsekvenser av coronapandemin. Inom grundskolan har pandemin medfört stora konsekvenser i form av personal- och elevfrånvaro. Arbetet med att främja närvaro har försvårats. I gymnasieskolan har möjligheten till fjärr- och distansundervisning varit mycket begränsade under hösten 2021. Elever som tidigare har kunnat delta på distans har i stället varit sjukanmälda och frånvaron har ökat under hösten och var fortsatt hög i början av 2022. Eventuella effekter av detta kommer att visa sig längre fram och kan kräva insatser för att kompensera för förlorad undervisning.

Förvaltningen kommer att följa eventuella effekter av pandemin på elevers psykiska hälsa och kunskapsutveckling, och vid behov vidta åtgärder.

Kriget i Ukraina

När detta skrivs har fler än två och en halv miljoner människor flytt från kriget i Ukraina, i första hand till näraliggande EU-länder. EU har beslutat att alla krigsflyktingar från Ukraina ska kunna få uppehållstillstånd i upp till tre år, och ha rätt att själva avgöra bosättningsland. Nuvarande bedömningar är att upp till fem miljoner människor kan komma att fly landet. Det

går idag inte att säga något om hur långvarigt kriget blir eller hur många flyktingar som kommer att söka sig till Sverige och Stockholm.

Stadens skolor står redo att ta emot barn och unga som flyr kriget i Ukraina. Förvaltningen förbereder skolorna på att snabbt kunna ta emot ett stort antal barn och elever. Erfarenheter av ett större mottagande finns att bygga på sedan tidigare. Det kan bli aktuellt att ställa i ordning lokaler och att starta nya förberedelseklasser med kort varsel.

2.1 Gemensamma utmaningar

Utbildningsnämndens verksamheter ska hålla en hög kvalitet. Förutsättningar och verksamhet ska präglas av likvärdighet, såväl mellan huvudmän som mellan olika förskolor och skolor. Trygghet och studiero har hög prioritet. Verksamheten ska bedrivas med hög effektivitet, samtidigt som den lever upp till högt ställda krav på hållbarhet.

Under 2023 och framåt fortsätter utbildningsnämndens arbete med följande strategiska områden:

- det systematiska kvalitetsarbetet,
- samverkan och samarbete,
- kompetensförsörjning,
- lokalförsörjning och
- ekonomistyrning.

I fortsättningen av kapitel 2.1 beskrivs kortfattat utmaningar och prioriteringar relaterade till dessa områden på en övergripande nivå. Utmaningar och prioriterade åtgärder i förvaltningens olika verksamheter beskrivs i avsnitt 2.2–2.6.

2.1.1 Systematiskt kvalitetsarbete

Ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete i samtliga delar inom organisationen är bland de viktigaste verktygen för att få en väl fungerande verksamhet. Arbetet måste styras och drivas lokalt på varje skola och utifrån de identifierade utvecklingsområdena behöver förvaltningen säkerställa att stöd ges med utgångspunkt i detta. Nuvarande långsiktighet i arbetet är en stor tillgång och måste gälla även de insatser som görs de kommande åren.

Förbättra de generella förutsättningarna för kvalitetsarbetet

Under den kommande treårsperioden behöver förutsättningarna för förskolors och skolors systematiska kvalitetsarbete förbättras. Bland annat behöver en större samsyn uppnås kring vad som kännetecknar kvalitet i respektive verksamhet.

De kommande åren behöver förvaltningen också prioritera att utveckla goda dataunderlag från olika verksamhetssystem. Genom att skapa en god tillgång till rapporter för viktiga informationsområden ökar förutsättningarna för ett brett systematiskt kvalitetsarbete.

Elevhälsans arbete behöver på ett tydligare sätt bli en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Under de kommande åren behöver en mer strategisk styrning av elevhälsans arbete uppnås. Genom *Program för elevhälsans arbete* kommer förvaltningen att stötta skolorna att förbättra elevhälsans arbete, med ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Riktade insatser som en del av kvalitetsarbetet

Förvaltningen ska också arbeta med riktat stöd till de skolor som har störst behov. Exempel på områden kan vara undervisningsutveckling, organisation och ekonomi i balans.

Kvalitetsarbete för hållbar utveckling

FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030 och lärande för hållbar utveckling ska vara en självklar del av varje skolas verksamhet. Stadens högt ställda miljömål innebär en stor utmaning för varje skola och kräver ett robust stöd från såväl central förvaltning som andra förvaltningar.

Prioriterade åtgärder

- Utveckla stöd till skolorna för att minska klimatpåverkan från skolmåltiderna och öka andelen ekologiska livsmedel.
- Fokusera på att genom både egna och stadsgemensamma upphandlingar skapa förutsättningar för skolorna att implementera stadens miljökrav.
- Att öka skolornas källsortering och återbruk, och minska användningen av plast.
- Fasa ut skadliga kemikalier och öka kunskapen om kemikalier i skolan med stöd av en ny vägledning.

2.1.2 Samverkan och samarbete

Samverkan ur ett hemkommunsperspektiv

En tredjedel av alla barn och elever i Stockholms stad går i fristående eller andra kommuners skolor. Under den kommande treårsperioden ska förvaltningen fördjupa samarbete och dialog med andra huvudmän för att säkerställa ett bra utbud av förskolor och skolor för alla barn och elever i staden.

Samverkan kring varje elev

Förskolor och skolor ska sträva efter en helhetssyn kring barnets och elevens utveckling från förskolan till gymnasiet. Under uppväxten gör varje elev ett antal byten mellan skolformer och inte sällan mellan olika huvudmän. Vid varje sådan övergång behövs en väl fungerande

dialog kring barnets eller elevens kunskaper och behov. Förvaltningen avser att under planperioden stärka samverkan i syfte att skapa sömlösa övergångar för varje elev.

Samverkan kring barn som riskerar att fara illa

Att klara kunskapsmålen i skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för en framtida god hälsa och utveckling. Det gäller i synnerhet barn som far illa eller riskerar att fara illa. Arbetet fortsätter för att stärka samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter och polis. Fokus ligger på tidiga insatser och på insatser kring elever som har omfattande frånvaro i grundskolan, eller hoppar av gymnasieskolan.

Samverkan med kulturlivet

Konst, kultur och kreativa näringar är viktiga förklaringar till varför människor och företag väljer att besöka och etablera sig i Stockholm. Varje skola som planeras för ett ökat sambruk med kulturlivet bidrar till att fler barn och unga kan möta kultur i sin vardag, fler aktörer från civilsamhället och kulturföreningar samt kulturskolan får ökade tillgång till lokaler, stärker sin verksamhet och når därmed fler medborgare. Därför behöver utbildningsförvaltningen beakta att kulturlivets behov identifieras och synliggörs i utvecklingen av planering av nya skolor. Utvecklingen ska genomföras i samverkan med SISAB, kulturförvaltningen och fristående skolor, stadsdelsförvaltningar och kultur- och föreningslivet. För att behålla och stärka stadens kulturella position behöver goda villkor för talangutveckling bland unga stockholmare fortsätta att utvecklas. Utbildningsförvaltningen prövar behovet av nya samarbetsformer för högprofilerade och specialiserade utbildningar inom kulturfältet.

2.1.3 Kompetensförsörjning

En förutsättning för att alla barn och elever ska få möjlighet till en bra kunskapsutveckling är att alla utbildningsförvaltningens medarbetare och chefer är kompetenta och engagerade. För att säkerställa rätt kompetens på kort och lång sikt arbetar utbildningsförvaltningen strategiskt, systematiskt och strukturerat utifrån kompetensförsörjningsprocessens alla delar: att utveckla/behålla, attrahera, rekrytera, introducera och avveckla personal. Uppdraget att minska den administrativa bördan för skolledare och lärare ingår i detta arbete.

Enligt de senaste demografiska prognoserna förväntas inte antalet barn och unga i Stockholm öka i samma omfattning som enligt tidigare prognoser vilket också påverkar de förväntade rekryteringsbehoven. Inom förskolan och grund-, grundsär-, gymnasie- och gymnasiesärskolor uppgår rekryteringsbehovet under den kommande 10-årsperioden till cirka 1 300 lärare per år vilket kan jämföras med tidigare prognoser om cirka 1 600 lärare per år. Även om förutsättningarna för att möta behoven ser bättre ut än tidigare är kompetensförsörjningen även fortsättningsvis en strategiskt viktig fråga.

Arbetet med kompetensförsörjning beskrivs närmare i kompetensförsörjningsplanen 2023–2025 (bilaga 3).

2.1.4 Lokalförsörjning

En resurseffektiv lokalplanering och skolutbyggnad är av stor betydelse för nämndens resursfördelning och stadens investeringskostnader. Det finns i nuläget behov av både ny- och ombyggnation av skolor. Utvecklingen av de nya regionala särskilda undervisningsgrupperna, satsningen på särskilda undervisningsgrupper i alla grundskolor och behovet av fler platser i grundsärskolan leder till exempel till behov av lokaler anpassade till personaltät verksamhet. Det kan också komma att få effekter inom gymnasieskolan när dessa elever når gymnasieåldern.

Hyreskostnadernas utveckling begränsas bland annat genom en utvecklad ekonomistyrning i lokalprojekt med SISAB och andra fastighetsägare. Viktigt är även regional samverkan kring gymnasieplanering under ledning av kommunförbundet Storsthlm samt samplanering med andra förvaltningar när så är möjligt.

Enligt stadens riktlinjer ska nya skolor i första hand byggas för årskurserna F–9. Förvaltningen har börjat planera att bygga mindre skolor, med möjlighet att anpassa lokalerna över tid till åldersmässigt skiftande elevunderlag. Konkurrensen om eleverna är hårdare i de högre årskurserna. Där det är möjligt bygger man skolan så att den kan byggas ut vid ökat behov. Riktlinjen gör att staden annars riskerar att hamna med outnyttjade lokaler.

Förvaltningen vill också lyfta de betydande kostnader som uppstår med nuvarande regelverk då tomträttsavgälder ska betalas till staden långt innan en skola har byggts och där huvudmannaskapet ännu inte är klart. Kostnaderna ökar varje år och uppgår år 2025 till 13 mnkr för skolor som planeras byggas efter år 2030. Nämndens resurser att dela ut till skolorna minskar därmed.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om hur långt elever i olika stadier i grundskolan bör ha till skolan.¹ Om målsättningen skulle ses som ett absolut maxavstånd för varje enskild elev skulle den kunna bli starkt kostnadsdrivande. Exempelvis i stadens ytterområden eller i stadsutvecklingsområden kan det vara nödvändigt att tillämpa målsättningen med tolerans för avvikelser.

Senarelagd bostadsbyggnation samt nedjusterad befolkningsprognos gör att stadens elevantalsframskrivning inte bara är kraftigt nedjusterad, utan även innebär ett trendbrott från ökat till minskat elevantal. Bara under de två senaste åren har stadens kommunala skolor tappat ett förväntat behov år 2030 av 8 800 nya elevplatser för grundskolan och 2 900 för gymnasieskolan. Detta gör att förvaltningen senarelagt ett stort antal planerade byggprojekt och stoppat några helt. Trots det finns det fler elevplatser med i planeringen än vad prognosen

---

¹ Målsättningen är cirka 2 km för elever i F–3, cirka 3 km för elever i 4–6 och cirka 4 km för elever i årskurs 7–9.

ger stöd till. Därför är det en central uppgift för förvaltningen under det kommande året att säkerställa kvaliteten i prognoserna och ta fram åtgärder för att ta tillvara existerande kapacitet och begränsa kostnadsutvecklingen.

Arbetet med lokalförsörjningen beskrivs utförligt i bilaga 4.

2.1.5 Ekonomistyrning

Ekonomistyrning handlar om att se till att de ekonomiska resurserna som är tillgängliga för barns och elevers utbildning används på bästa möjliga sätt. Det handlar om att fördela resurser mellan verksamheter, men också om att kontinuerligt följa upp, utvärdera och utveckla resursanvändningen.

Prioriterade åtgärder

- Fortlöpande se till att det socioekonomiska stödet används i enlighet med vad forskningen visar är effektivt.
- Följa utvecklingen för finansieringen av olika former av särskilt stöd i Stockholms stad, och av det nationella regelverket.
- Fortsätta de senaste årens arbete med stärkt internkontroll.
- Fortsätta arbetet att aktivt stödja skolor med ekonomiska utmaningar, vilket kan komma att bli än viktigare mot bakgrund av vikande elevantal de kommande åren.
- Vidareutveckla arbetet att tillsammans med andra myndigheter förhindra välfärdsbrott.

2.2 Förskola

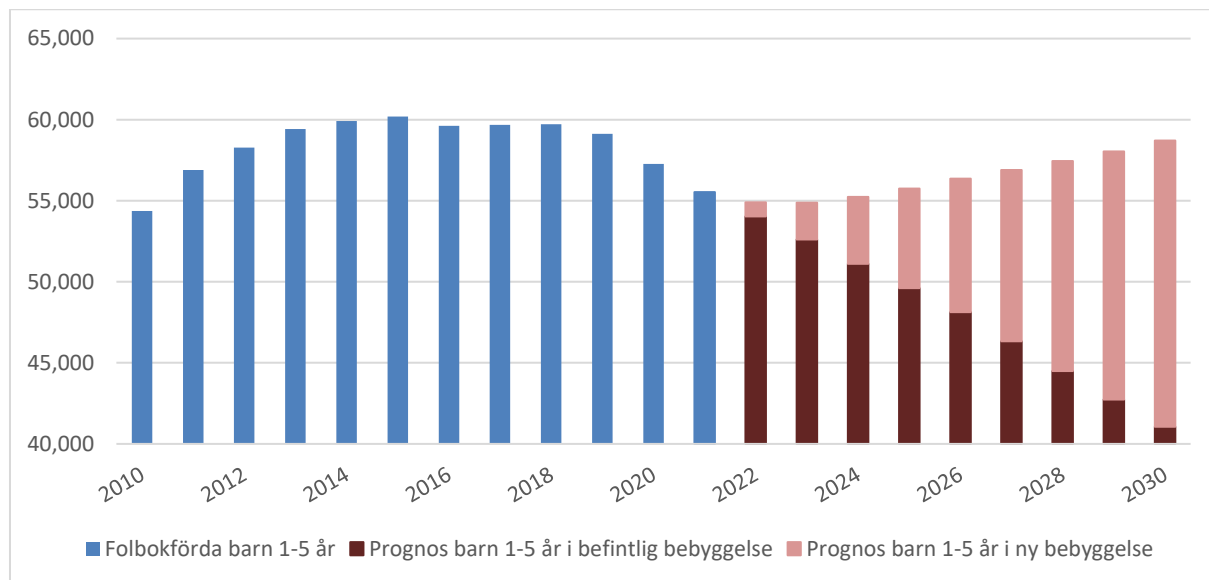
2.2.1 Verksamhetens utveckling

I syfte att ta fram en samlad bild av kommunal och fristående förskola i staden samt identifiera behov av åtgärder sammanställs en årlig förskolerapport. I rapporten framgår att stadens förskolor över lag är välfungerande och uppskattade av vårdnadshavarna, men att det också finns skillnader.

Demografi

Stadens befolkningsprognos för de kommande åren visar att de senaste årens minskning av antalet barn i förskoleåldern stannar av efter 2022, och vänds till en ökning från 2024.

Figur 2.1 Antal Stockholmsbarn 1–5 år

Källa: SCB 2010–2021, Swecos befolkningsprognos 2021 för åren 2022–2030.

Antalet barn i förskoleåldern minskar mycket kraftigt i befintlig bebyggelse, vilket väntas motverkas av en ännu kraftigare ökning av antal barn i ny bebyggelse.

2.2.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder

Likvärdighet

Utbildningsförvaltningen granskar som myndighet de fristående förskolorna. För att kunna bedöma likvärdig kvalitet oavsett huvudman i staden behöver metoder för uppföljning på övergripande nivå anpassas för att kunna ge fler jämförbara underlag.

Regeringen föreslår 2022 ett ökat ansvar för kommunerna i fråga om barns deltagande i förskola. Detta beskrivs närmare i *Förskolerapport 2021*. Förslagets genomförande handlar för Stockholms stad mer om tillvägagångssätt och systematik än antal platser. I vissa stadsdelsnämndsområden kan dock även kapaciteten utgöra en utmaning för förslagets genomförande.

Att många barn i förskolan har annat modersmål än svenska innebär utmaningar för förskolans personal, som enligt skollagen ska ge en likvärdig språkundervisning till alla barn. I vissa delar av staden behöver personalens kunskaper i det svenska språket förbättras.

Detta beskrivs ytterligare i *Förskolerapport 2021* och i kompetensförsörjningsplanen 2023–2025 (bilaga 3).

Prioriterade åtgärder

- Fler och mer relevanta underlag för jämförelse mellan kommunala och enskilda huvudmän behöver tas fram i syfte att få bättre förutsättningar att bedöma likvärdighet i stadens förskolor oavsett huvudman.
- Utökad samverkan med stadsdelsförvaltningar och fristående huvudmän när det gäller uppsökande verksamhet i syfte att öka inskrivningsgraden, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma.
- Det språkutvecklande arbetet som bedrivs behöver fortgå, och barns språkutveckling systematiskt följas upp över tid på både grupp- och individnivå.
- Fortsatta insatser för att höja personalens kompetens i det svenska språket, i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, för att kunna stötta barnens språkutveckling.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Utbildningsförvaltningen har ett samordnande ansvar även vad det gäller kompetensförsörjningsfrågor för förskolan. Förvaltningen kommer framöver att arbeta med att integrera detta inom förvaltningens ordinarie strukturer och utreder för närvarande de ekonomiska förutsättningarna för att ta ställning till uppdragets omfattning.

Prioriterade åtgärder

- Utveckla samverkan inom förvaltningen gällande kompetensförsörjningsfrågor så att förskolan, där det är möjligt, kan ta del av planerade insatser för andra skolformer.

Systematiskt kvalitetsarbete

Det finns ett behov att få fram uppföljningsunderlag som ger en sammanhållen bild av resultatutvecklingen av förskolans kvalitet. Olika indikatormått behöver också kompletteras med en kvalitativ bild av hur läroplanen förverkligas, genom strukturerade resultat- och kvalitetsdialoger.

Prioriterade åtgärder

- Utveckla underlag för uppföljning som en del i förskolans systematiska kvalitetsarbete.
- Utveckla arbetet med resultat- och kvalitetsdialoger.

Utmaningar i relation till andra huvudmän

Sedan den 1 januari 2019 har tillsynen av ekonomiska förutsättningar och huvudmännens insikt och lämplighet fått allt större betydelse. Mot bakgrund av ett minskat barnantal har allt fler fristående förskolor svårigheter att visa upp en stabil ekonomi, vilket sannolikt kommer att leda till fler återkallelser av godkännanden. Detta innebär att utbildningsförvaltningen och fristående aktörer samt stadsdelsnämnderna behöver bereda plats för barnen.

Den 1 januari 2023 kommer ny, tydligare lagstiftning för pedagogisk omsorg. Förvaltningen ser en viss risk att kraven kommer att medföra att flera verksamheter lägger ner och barnen behöver då beredas plats i stadens förskolor.

Förvaltningen ser också att aktörerna på förskolemarknaden blir färre men större då små förskolor köps upp. I många fall medför detta röriga ägarstrukturer som är svåra att granska i exempelvis tillsynen. Det ställer också krav på ny kompetens hos förvaltningen.

Prioriterade åtgärder

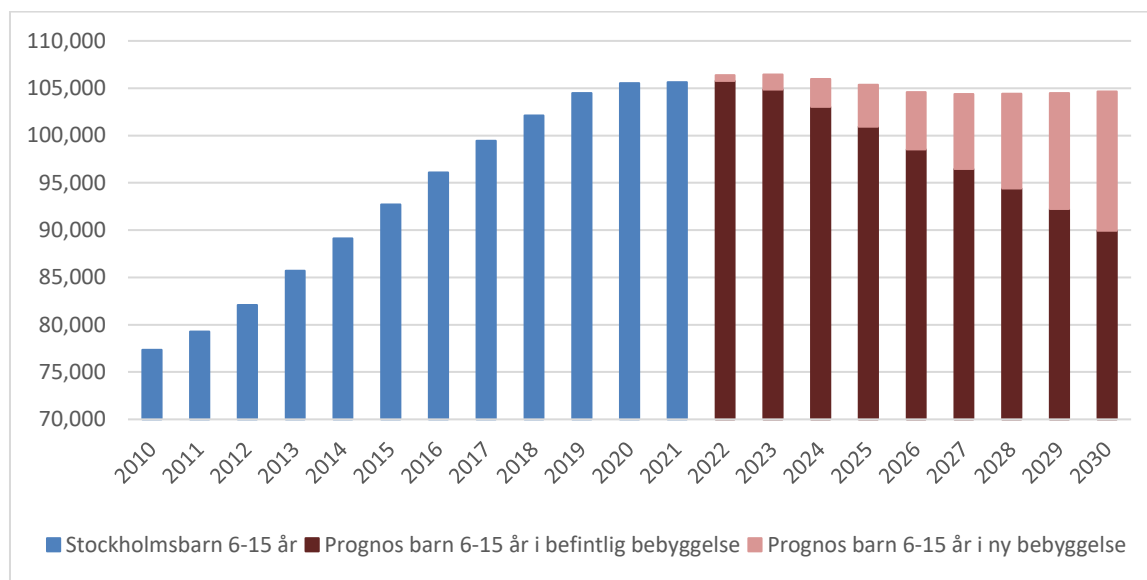
- Utveckla rutiner för kontroller av nya och befintliga huvudmän för förskola och pedagogisk omsorg (från 2023). Kontrollerna ska omfatta ekonomiska förutsättningar liksom insikt i styrdokumentet och lämplighet.
- Behov av informationsinsatser gentemot dagbarnvårdare inför införandet av de nya bestämmelserna.
- En fortsatt vidareutveckling av det administrativa systemstödet för bättre resurseffektivitet och rättssäkerhet, genom bland annat minskad manuell hantering.

2.3 Förskoleklass, grundskola, fritidshem

Den kommunala grundskoleverksamheten är omfattande. I stadens 143 kommunala grundskolor går ungefär 78 000 elever, av vilka 77 000 är från Stockholm. Det motsvarar ungefär 75 procent av samtliga grundskoleelever boende i Stockholms stad. Ökningen av elever i grundskola kommer att avta kraftigt de närmaste åren efter att ha legat på över 1 000 elever per år under lång tid. Redan 2024 bedöms antal grundskoleelever i stället minska. Minskningen gäller i synnerhet antalet elever i låg- och mellanstadiet.

I figur 2.2 nedan redovisas antal barn i Stockholm i åldern 6–15 år sedan 2010, med prognos för 2022–2030.

Figur 2.2 Antal Stockholmsbarn 6–15 år

Källa: SCB 2010–2021, Swecos befolkningsprognos 2021 för åren 2022–2030.

Antalet barn i befintlig bebyggelse väntas minska kraftigt, men inflyttning i ny bebyggelse begränsar effekterna till en måttlig nedgång i antal barn i skolåldern totalt.

2.3.1 Verksamhetens utveckling

Betygsresultaten i årskurs 9 är efter läsåret 2020/2021 på ungefär samma nivå som 2019/2020, vilket är positivt med tanke på att pandemin har påverkat skolans verksamhet under en längre tid. För samtliga betygsmått rör det sig för årskurs 9 om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv.

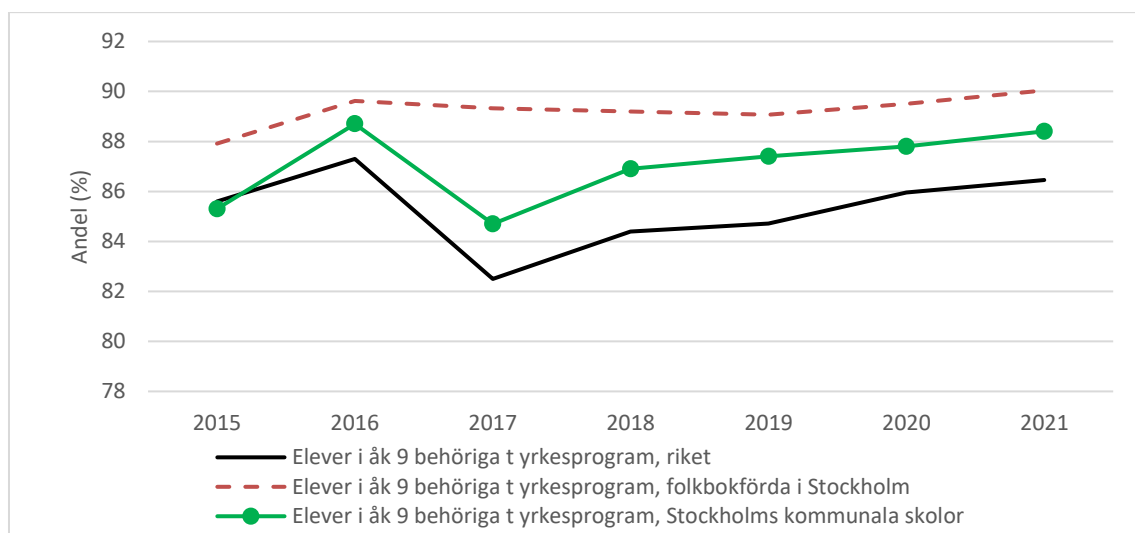
Tabell 2.2 Betygsresultat kommunala skolor årskurs 9

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	85,3 (85,6)	82,4 (83,1)	84,7 (82,5)	86,9 (84,4)	87,4 (84,3)	87,8 (85,6)	88,4 (86,2)
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	77,9 (75,3)	74,4 (71,9)	78,4 (74,1)	79,2 (75,6)	80,5 (75,5)	79,8 (76,1)	79,5 (76,1)
Genomsnittligt meritvärde	240 (225)	239 (224)	242 (224)	246 (229)	250 (230)	250 (231)	248 (232)

Inom parentes redovisas riksgenomsnitt.

I figuren nedan redovisas utvecklingen för andel behöriga för samtliga Stockholmselever (folkbokförda i Stockholm) och för elever i stadens skolor.

Figur 2.3 Behöriga till yrkesprogram, kommunal skola och folkbokförda elever

Källa: Statistik från Skolverket hämtad från Kolada.

Resultatspridningen i årskurs 9 mellan kommunala skolor med olika socioekonomiska förutsättningar minskade 2021 och är den minsta under den senaste tioårsperioden. Utvecklingen förklaras främst av högre resultat i skolorna med störst socioekonomiska utmaningar. Sammantaget är bilden dock att spridningen i resultat fortsatt är stor mellan skolor med olika socioekonomiska förutsättningar.

Tabell 2.3 Betygsresultat i kommunala skolor efter skolans socioekonomiska index

Skolor grupperade efter socioekonomiskt index	Andel behöriga till yrkesprogram åk. 9 (%)		
	2019	2020	2021
Kvartil 1	94,3	94,9	95,6
Kvartil 2	92,8	91,5	91,2
Kvartil 3	78,4	82,3	83,2
Kvartil 4	70,7	68,6	76,1

Kvartil 1 är den fjärdedel av skolorna som har lägst socioekonomiskt index, det vill säga har de minsta utmaningarna. Kvartil 4 är den fjärdedel av skolorna som har högst socioekonomiskt index och alltså de största utmaningarna.

När det gäller betygsresultaten i årskurs 6 har resultatmåten (undantaget genomsnittligt meritvärde) mellan 2016 och 2020 haft en nedåtgående trend. Resultaten för 2021 är dock högre än 2020, så den negativa trenden är bruten. Även på nationell nivå har det funnits en liknande trend med lägre betygsresultat i årskurs 6 över tid.

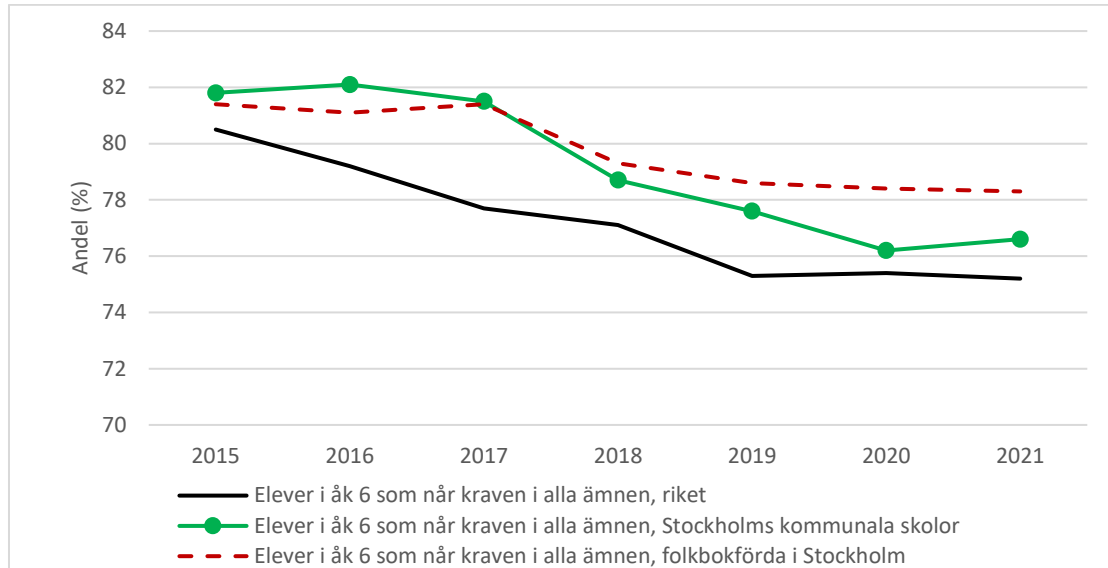
Tabell 2.4 Betygsresultat årskurs 6 i kommunala skolor

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	88,6	89,0	87,6	86,8	86,6	85,0	86,8
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	81,8 (80,5)	82,1 (79,2)	81,5 (77,7)	78,7 (77,1)	77,6 (73,9)	76,2 (73,5)	76,6 (73,7)
Genomsnittligt meritvärde (16 ämnen)	220	224	224	223	228	227	231
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)					237	236	240

I parentes redovisas riksgenomsnitt.

I figuren nedan redovisas utvecklingen för andel elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 för samtliga Stockholms elever (folkbokförda i Stockholm) och för elever i kommunala skolor.

Figur 2.4 Elever i åk 6 som når kraven i alla ämnen, kommunala skolor och folkbokförda elever

Källa: Statistik från Skolverket hämtad från Kolada.

2.3.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder

Ökad likvärdighet

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är en av förvaltningens största prioriteringar. Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortfarande stor och utgör en omfattande och långsiktig utmaning. I socioekonomiskt utsatta områden är omsättningen av elever i skolorna generellt högre än i andra områden. Detta medför en bristande kontinuitet i skolgången för eleverna och sämre förutsättningar för skolorna att arbeta långsiktigt. Tillgången till det svenska språket skiljer sig åt mellan olika elevgrupper och ger inte likvärdiga förutsättningar att lyckas i skolan. Det finns vidare en ojämlikhet mellan stadens fritidshem gällande tillgång till behöriga lärare inom fritidshemmet. Pandemin skulle också kunna ge konsekvenser för likvärdigheten till följd av att elever med större utmaningar kan ha påverkats mer negativt av en mindre förutsägbar skoltillvaro.

Att skolan lyckas i sitt kompensatoriska uppdrag är en grundförutsättning för att skapa ökad likvärdighet. Förvaltningen prioriterar i ännu högre utsträckning insatser mot särskilt utsatta områden och skolor med större socioekonomiska utmaningar. Att stärka och samordna samarbetet mellan skola, socialtjänst, region och polis utgör en viktig del i detta arbete.

Fritidshemmets verksamhet är av stor betydelse för elevers lärande och sociala utveckling och förvaltningen behöver stärka fritidshemmets potential som komplement till skolan för ökad

språk- och kunskapsutveckling, i synnerhet i områden med större socioekonomiska utmaningar.

Prioriterade åtgärder

- Genomföra riktade insatser utifrån skolors och elevers behov.
- Genomföra satsningar för att stödja skolorna i att utveckla en språk- och kunskapsutvecklande undervisning.
- Undersöka möjligheten till samhandling med bostadsbolag och stadsdelsförvaltningar kring den höga elevomsättningen i skolor i socioekonomiskt utsatta områden.
- Säkerställa att det finns behörig personal för alla yrkeskategorier och strukturer för fortsatt kompetensutveckling utifrån identifierade behov i verksamheten. Detta gäller bland annat personal inom fritidshemmet.
- Utarbeta långsiktiga strategier för att uppnå en högre grad av heterogena skolmiljöer, vilket bland annat kan omfatta översyn av skolorganisationen och var nya skolor ska byggas.
- Utveckla tydliga samverkansöverenskommelser med stadsdelsförvaltningar, regionen och polisen samt bättre uppföljning av deras effekter, med extra fokus i områden med stora utmaningar.

Systematiskt kvalitetsarbete

För ökad måluppfyllelse och för att skapa mer likvärdiga skolor är en fortsatt övergripande prioritering att det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas, både på förvaltningsnivå och på skolnivå. Ett systematiskt kvalitetsarbete är grunden för all verksamhetsutveckling. En utmaning är att utveckla förmågan att analysera vilka insatser som ger effekt och att utifrån denna kunskap rikta och rikta om resurser utifrån behov. En viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet är att ha ett F–9-perspektiv när det gäller progression i elevernas kunskapsutveckling. Det handlar om att se till att eleverna har med sig det de ska kunskapsmässigt från olika årskurser och stadier och att återkoppling görs mellan stadier för att säkerställa övergångarna även vid byte av huvudman. Ett utvecklingsområde är resultatutvecklingen i årskurs 6.

Förvaltningen kommer fortsätta att ge stöd till skolorna i att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. System, strukturer och underlag ska förfinas och ett fortsatt utvecklingsområde är bland annat att tillhandahålla goda analysunderlag till skolorna. Det finns ett behov av att i större utsträckning arbeta med målbilder, effektkedjor och utveckla kvalitetskriterier för olika områden.

Prioriterade åtgärder

- Utveckla resultatdialogerna för att fördjupa förståelsen av skolornas kvalitet.
- Utveckla undervisningskvaliteten i låg- och mellanstadiet utifrån genomförd analys av orsakerna till resultaten i årskurs 6.

- Arbeta systematiskt för att samordna stöd och insatser från förvaltningen utifrån skolors behov samt följa upp effekterna av dessa.
- Arbeta för att öka elevernas delaktighet i skolans systematiska kvalitetsarbete.
- Förbättra tillgången på dataunderlag för analysen.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

Förvaltningen arbetar med att utveckla lärmiljöer som ger förutsättningar att möta alla elever utifrån deras behov och förutsättningar. Omställningen av elevhälsans arbete till ett fokus på det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet är ett långsiktigt arbete. Förvaltningen ser ett behov av att stödja pedagogerna i att bättre kunna möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, elever med problematisk skolfrånvaro och att främja elevernas psykiska hälsa.

Förvaltningen kommer fortsatt prioritera att ge stöd och erbjudanden om kompetensutveckling för att den lokala elevhälsan ska utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och att skolors lärmiljöer ska kunna möta olika elevernas behov.

Prioriterade åtgärder

- Insatser för att stärka skolors kompetens kring elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och problematisk skolfrånvaro, bland annat inom ramen för de skolsociala teamen.
- Förstärka former för samverkan med Region Stockholm kring elever med psykisk ohälsa.
- Vidareutveckla beslutad organisation för särskilt stöd i grundskolan med särskilda undervisningsgrupper lokalt på skolorna, regionala särskilda undervisningsgrupper på stadsdels- och områdesnivå (RSU) och stadens gemensamma centrala grupper med särskild inriktning (CSI).
- Skapa flexibla lokaler för att kunna ha särskilda undervisningsgrupper på skolorna.

Trygghet och studiero

Elever i stadens skolor känner sig över lag trygga i skolan men upplevelsen av studiero och förutsägbarhet varierar. Förvaltningen behöver främja och utveckla normkritiska arbetsätt och förstärka det våldspreventiva arbetet.

Skolan ska systematiskt analysera och arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att öka elevernas trygghet och studiero i alla skolformer och årskurser. Arbetet behöver utvecklas för att öka elevernas delaktighet både när det gäller hur de upplever sin skola och i att vidta förbättringsåtgärder. Medan tryggheten påverkas av kränkningar och trakasserier skapas studiero av motiverande undervisning som är anpassad till elevgruppernas behov, samt lugn och ro i klassrummen. Förvaltningen ser behov av att i högre utsträckning och mer systematiskt än i dag analysera och arbeta för att öka studieron i undervisningen.

Prioriterade åtgärder

- Se över stadens grundskoleundersökning och hur resultaten presenteras för att få så bra analysmaterial som möjligt.
- Stödja skolorna i arbetet för nolltolerans mot kränkningar i stadens skolor och att all personal ska ha god kunskap om hur kränkningar upptäcks och hanteras.
- Förstärka det våldspreventiva arbetet utifrån framtagna handlingsplaner och etablerade lektionsprogram samt det normkritiska arbetet.

2.4 Grundsärskola

Antal elever mottagna i grundsärskolan ökar över tid, vilket framgår av tabellen nedan.

Tabell 2.5 Antal elever i grundsärskola 2018–2021

	2018	2019	2020	2021
Antal elever i kommunala grundsärskolor	728	776	845	920
Antal stockholmselever i andra huvudmäns grundsärskolor	254	268	271	275

2.4.1 Verksamhetens utveckling

Förvaltningen har sedan tidigare identifierat att en utmaning för grundsärskolan är att på huvudmannanivå skapa systematik gällande kunskapsuppföljningen hos elever som läser enligt grundsärskolans ämnen och ämnesområden. Betyg kan endast ges till de elever som läser ämnen och som begär betyg. Elevernas kognitiva förutsättningar skiljer sig dessutom mycket åt, vilket gör att det är problematiskt att kunna dra långtgående slutsatser utifrån resultaten och göra jämförelser över tid. År 2021 var det vanligaste betyget i årskurs 9 betyg E, följt av betyg C.

2.4.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder

Att stärka kunskapsuppdraget inom grundsärskolan är prioriterat. Många skolor har svårt att rekrytera personal och i synnerhet behörig personal för grundsärskolan. Antalet elever som omfattar grundsärskolans målgrupp ökar och en utmaning är tillgången till skollokaler. Förvaltningen behöver därför bygga ytterligare lokaler som är flexibla och anpassade för grundsärskolan.

Prioriterade åtgärder

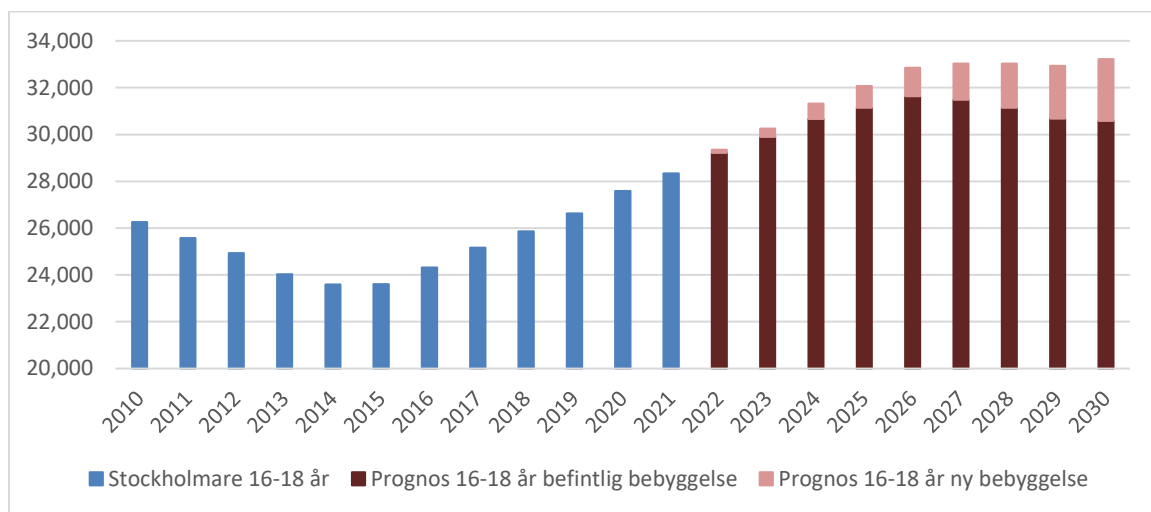
- Fortsatt fokusera på att utveckla undervisningskvaliteten i grundsärskolan.
- Utveckla kriterier för kvalitet som inte bara utgår från elevers betygsresultat.
- Erbjuda grundsärskolans personal kompetensutveckling för att stärka dem i sin yrkesutövning.
- Ta fram gemensamma strategier för att möta behovet av ytterligare elevplatser.

2.5 Gymnasieskola

Gymnasieskolans målsättning är att alla elever ska få en god utbildning av hög kvalitet där varje elev får växa i en dynamisk miljö för lärande. För att nå det krävs ett arbete med fokus på ökad likvärdighet, kompensatoriska åtgärder, särskilt stöd och en väl utvecklad elevhälsa.

I figuren nedan visas antal stockholmsungdomar i gymnasieåldern sedan 2010, med prognos för 2022–2030.

Figur 2.5 Antal Stockholmsungdomar 16–18 år

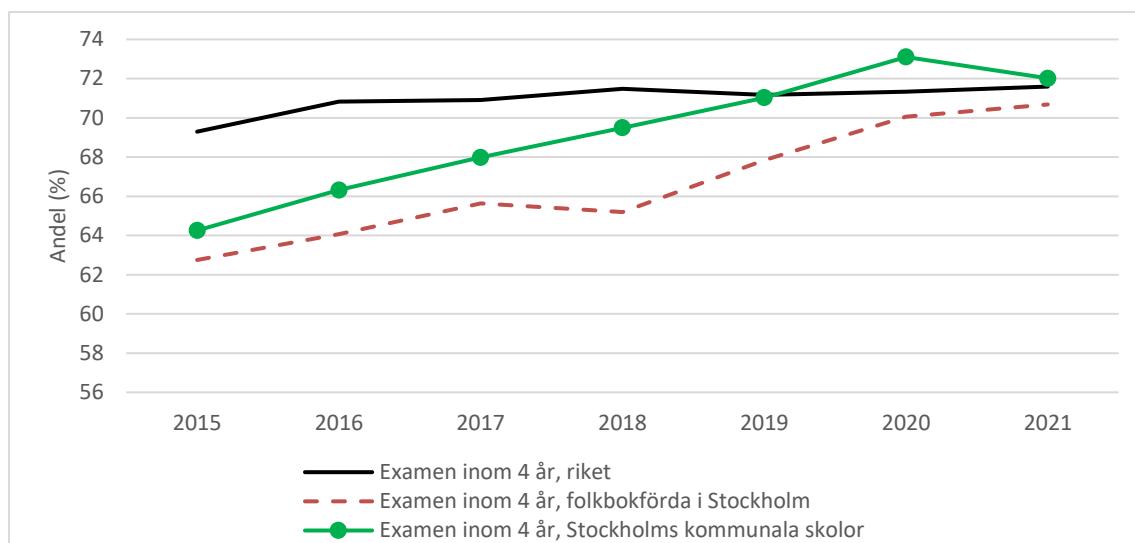
Källa: SCB 2010–2021, Swecos befolkningsprognos 2021 för åren 2022–2030.

De kommande åren väntas antalet ungdomar i gymnasieåldern öka i befintlig bebyggelse, samtidigt som en inflyttning sker till ny bebyggelse.

2.5.1 Verksamhetens utveckling

Stockholms stads gymnasieskolor har över tid ökat genomströmningen då en större andel av de elever som påbörjar sina gymnasiestudier också erhåller examen, oberoende av var de avslutar sina studier. Andelen ligger nu över riksgenomsnittet.

Figur 2.6 Gymnasieelever med examen inom 4 år

Källa: Statistik från Skolverket hämtad från Kolada.

Även betygsresultaten är höga. Oavsett på vilket sätt genomsnittlig betygspoäng har redovisats över tid, har Stockholm haft höga betygsresultat jämfört med andra kommunala huvudmän och med riket som helhet.

Genomströmningen och måluppfyllelsen för obehöriga elever som går på ett introduktionsprogram behöver öka. Stockholm har till exempel en lägre andel elever som blir behöriga och övergår till ett nationellt program än Malmö och Göteborg.

2.5.2 Utmaningar och prioriterade åtgärder

Stockholms stad ingår som en del i gymnasiregionen Storsthlm tillsammans med 26 andra kommuner. Drygt 80 000 elever går i en av regionens 200 gymnasie- och gymnasiesärskolor. Stadens 26 gymnasieskolor erbjuder samtliga högskoleförberedande program, flera yrkesprogram samt introduktionsprogram. Samtidigt är Stockholms stad beroende av andra huvudmäns utbud för att elever folkbokförda i staden ska ha ett brett utbud att tillgå.

Det systematiska kvalitetsarbetet är grunden för ett kontinuerligt utvecklingsarbete där undervisningen ska stå i centrum. Huvudmannen och respektive skola ska aktivt verka för att resurser riktas mot det pedagogiska uppdraget.

Förvaltningen arbetar strukturerat för att öka gymnasieskolornas måluppfyllelse. I arbetet ingår perspektiv som ledning och styrning, bemötande och anpassningar utifrån elevers förutsättningar och behov, systematiskt kvalitetsarbete samt programsammansättning på enskilda skolor. Behovet av utvecklingsinsatser varierar mellan skolor och inom en skola baserat på vilket program som avses.

Ökad likvärdighet

Stockholms stad har i jämförelse med övriga storstäder en lägre andel elever på introduktionsprogram och yrkesprogram och en högre andel elever på högskoleförberedande program. Samtidigt är föräldrarnas utbildningsnivå generellt sett högre. Dessa tendenser har förstärkts över tid.

En utmaning i arbetet med ökad likvärdighet är att gymnasievalets antagning baserat på elevens meritvärde bidrar till att minska likvärdigheten. Elever med höga meritvärden har fler valmöjligheter i systemet än elever med lägre meritvärden. Programvalen är ofta könsbundna vilket bidrar till en könssegregation.

Merparten av Stockholms stads gymnasieskolor är attraktiva, vilket får till följd att det krävs höga meritvärden för att antas till dem. Konsekvensen blir att elever folkbokförda i Stockholms stad som har låga meritvärden ofta inte har möjlighet att komma in på stadens skolor. I stället antas de i stor utsträckning till fristående och andra kommunala huvudmäns gymnasieskolor, se tabell nedan.

Tabell 2.6 Andel högskoleförberedande program per huvudman som elever med olika meritvärde har möjlighet att söka

Huvudman	Lägsta meritvärde			
	Över 275	230–275	Under 230	Summa
Kommunal, Stockholm	51 %	37 %	12 %	100 %
Kommunal, annan kommun	31 %	43 %	26 %	100 %
Fristående	21 %	40 %	39 %	100 %
Totalt, alla huvudmän	29 %	40 %	31 %	100 %

Prioriterade åtgärder

- Arbeta strategiskt med programsammansättningen på enskilda skolor för att öka inkludering och mångfald av elever.
- Skapa likvärdiga förutsättningar för gymnasieskolorna som tar hänsyn till olika skolors behov.

Måluppfyllelse på nationella program

Det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas för ökad måluppfyllelse och ökad likvärdighet, både på förvaltningsnivå och skolnivå. I Stockholms stads gymnasieskolor har en ökande andel av de elever som påbörjat sina gymnasiestudier också erhållit examen. På vissa skolor kan dock genomströmningen öka och betygsresultaten förbättras. Det finns behov av att lokalt utveckla elevbemötandet samt ge elever i behov av särskilt stöd riktade insatser för att nå högre måluppfyllelse. Ett särskilt fokusområde är att förebygga och främja den psykiska hälsan.

Prioriterade åtgärder

- Stärka lärandet och förbättra undervisningen genom exempelvis digitalisering.
- Förstärka tillgången till skolpsykolog.
- Implementera *Program för elevhälsans arbete*, exempelvis genom att skolornas elevhälsoplaner bearbetas, utvecklingsområden synliggörs samt genom nätverksarbete för kompetenshöjning.
- Kompetensutvecklingsinsatser och planering inför kommande förändringar i utbildningen (ämnesbetyg från 2025, alla yrkesprogram ska ge grundläggande högskolebehörighet).

Måluppfyllelse för obehöriga elever som går ett introduktionsprogram

Det är svårt att följa upp resultaten inom introduktionsprogrammen. Eleverna läser efter individuella studieplaner, vilket skapar unika analytiska förutsättningar på skolnivå men också svårigheter med att redovisa måluppfyllelsen aggregerat. Systemstödet behöver utvecklas så att skolledarna får ett bättre underlag för sin uppföljning.

Ytterligare en utmaning är att elever som går ett introduktionsprogram och som får sin behörighet har svårt att komma in på ett nationellt program på någon av stadens skolor.

Som en del i att öka genomströmningen har förvaltningen tagit fram en utbildningsplan för hur skolorna ska arbeta med introduktionsprogrammen.

Prioriterade åtgärder

- Vidareutveckla samarbetet med grundskolan för att underlätta övergången mellan grundskola och gymnasieskola för elever i årskurs 9 som saknar behörighet.
- Vidareutveckla insatser för att motverka avhopp och främja närvaro.
- Fortsätta utveckla analytiska underlag, resultatdialoger och etablera rektorsnätverk för introduktionsprogrammen.

Ökat antal elever – växa ekonomiskt hållbart på en gymnasiemarknad

Antalet unga i gymnasieåldern förväntas öka i regionen de närmaste åren. Behovet av gymnasieplatser ökar och kommunerna kommer att, tillsammans med fristående huvudmän, behöva expandera för att tillgodose platser åt regionens ungdomar. Samtidigt visar de senaste prognoserna att ökningen inte ser ut att bli lika stor som förväntat. Det är en utmaning att kostnadseffektivt anpassa lokalkapacitet och antalet utbildningsplatser i relation till behoven samtidigt som andra huvudmäns utvecklingsplaner påverkar behovet.

Prioriterade åtgärder

- Fortsatt samplanering såväl inom staden som inom gymnasierregionen för att kunna växa ekonomiskt hållbart.

2.6 Gymnasiesärskola

2.6.1 Utmaningar och prioriterade åtgärder

Utbud och kapacitet

Gymnasiesärskolans elever omfattas inte av regionens samverkansavtal, vilket innebär att Stockholms stad behöver säkerställa ett tillräckligt antal utbildningsplatser. Den kommunala gymnasiesärskolan erbjuder samtliga nationella program och det finns en tillräcklig kapacitet i form av utbildningsplatser.

Individuella programmet erbjuds på två skolor i staden, vilket inte täcker behovet av platser för elever folkbokförda i Stockholms stad. Andra huvudmäns utbud är därmed viktigt för att stadens elever ska få en plats. Det är angeläget att göra en långsiktigt hållbar utbudsplanering för det individuella programmet, särskilt i relation till ett ökat elevantal i grundsärskolan.

Prioriterade åtgärder

- Utredda behovet av platser på individuella programmet.
- Föra en dialog med övriga kommuner i regionen om behov av och möjliga gemensamma insatser för att tillgodose behovet av antalet platser med god kvalitet på individuella programmet.

Likvärdighet och måluppfyllelse

Målet är att kvalitetssäkra utbildningen och öka likvärdigheten för eleverna på gymnasiesärskolan. Det förändringsarbete som påbörjats behöver fortsätta och följas upp.

Gymnasiesärskolebevisen med dess innehåll ska vara ett stöd för elevernas fortsatta aktiviteter efter avslutad skolgång i gymnasiesärskolan och kan ha betydelse för kommande arbetsmöjligheter. Dokumentation som rör elevernas kursgenomförande, arbetsplatsförlagt lärande och gymnasiesärskolearbete och som beskriver kunskaper och erfarenheter behöver utvecklas och förtydligas.

Till skillnad från de avgångsdokument som finns inom gymnasieskolan skickas inte gymnasiesärskolans dokument in för vidare analys och sammanställning på riksnivå, vilket inte gör det möjligt att jämföra statistik mellan olika huvudmän och riket.

Prioriterade åtgärder

- Utveckla resultatuppföljningen med mer kvantitativa inslag som ett stöd i analyser och resultatdialoger mellan olika nivåer i organisationen samt etablera rektorsnätverk.
- Utveckla en strategi för att kvalitetssäkra gymnasiesärskolebevisen utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Utbildningsnämndens underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025 baseras på budget 2022, och de beräkningar som redovisas utgår från prisnivån 2022. Beloppen i kalkylen bygger på nu kända förhållanden och antaganden om utvecklingen de närmaste åren, och behöver ses över inför det slutliga arbetet med budget 2023.

3.1 Drift

Nämndens intäkter bygger i huvudsak på kommunfullmäktiges ersättning (schabloner) per barn och elev i de verksamheter som nämnden fördelar resurser till. Kostnaderna påverkas främst av antalet barn och elever i verksamheten, av löneutvecklingen för den egna personalen och av lokalkostnadernas utveckling. De kommande åren påverkas kostnaderna också av nämndens satsningar på särskilt stöd i grundskolan och ersättning till specialpedagogisk verksamhet (SPV) i gymnasieskolan. Under främst 2023 har nämnden merkostnader för upphandling av delar av it-stödet skolplattformen, vilket beskrivs i avsnitt 3.3 nedan och redovisas som verksamhetsprojekt i bilaga 1. I tabellen nedan visas kommunfullmäktiges (KF:s) budgetram och de kostnadsförändringar som prognostiseras under planperioden.

Tabell 3.1 Budgetram och beräknat behov, mnkr

	KF 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2025 jfrt KF 2022
Utbildningsnämnden, mnkr					
Kostnader	21 467	21 464	21 464	21 464	-3
Intäkter	-524	-524	-524	-524	0
KF:s budgetram	20 942	20 940	20 940	20 940	-3
Ändrade behov, årlig förändring, mnkr		336	339	336	1 011
Prestationer, samtliga barn och elever		-62	97	61	96
Ny ersättning för särskilt stöd i grundskola och SPV i gymnasiet		60			60
Kostnadsökning kommunal verksamhet		338	242	275	855
Löneutveckling egen regi		206	211	215	632
Lokalkostnadsökning som inte finansieras av prestationsökning, egen regi		90	72	61	223
Upphandling del av Skolplattformen		42	-41	-2	0

Nämndens intäkter anpassas per automatik till förändringarna i antalet barn och elever (prestationer) via schablonerna. De ökade kostnaderna för ersättning för särskilt stöd i grundskolan och SPV i gymnasieskolan på sammanlagt 60 mnkr belastar den strukturersättning som kompletterar nämndens schablonintäkter. Kostnaderna kan täckas genom en ökning av strukturersättningen eller genom omprioritering från andra poster inom strukturersättningen.

Kostnadsökningar i den egna skolverksamheten kan hanteras genom effektivisering av verksamheten eller genom justering av schablonerna, eller genom en kombination av de två.

De väntade kostnadsökningarna för den kommunala verksamheten uppgår till sammanlagt 338 mnkr 2023. I tabellen nedan fördelas kostnadsökningen 2023 på grund- och gymnasieskola, och tillräcklig schablonhöjning för respektive verksamhet redovisas.

Tabell 3.2 Kostnad för en eventuell schablonhöjning 2023

	Grundskola, inklusive fritidshem och grundsärskola	Gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola
Total kostnadsökning inom schablonen, kommunal verksamhet, mnkr	303	35
Tillräcklig schablonhöjning, %	4,0%	1,0%
Skolpeng kommunal skola, % av ny schablon	72,0%	70,5%
Kostnadsökning KF till följd av höjda schabloner (inklusive effekt på ersättning till andra huvudmän)	505	21

För grundskolan krävs en schablonhöjning på 4,0 procent 2023 för att finansiera kostnadsökningarna och samtidigt kunna fortsätta betala ut 72,0 procent av schablonen i skolpeng till den kommunala verksamheten. Då hänsyn tas till effekten av att schablonen höjs för alla huvudmän blir merkostnaden för kommunfullmäktige 505 mnkr. För att finansiera den kommunala verksamhetens kostnadsökning är egentligen en höjning på 3,2 procent tillräcklig, vilket skulle sänka kommunfullmäktiges merkostnad till 404 mnkr. Då skulle skolpengen dock behöva sänkas till 71,8 procent av schablonen.

För gymnasieskolan är beräkningen av tillräcklig schablonhöjning mer komplex eftersom resultatet beror på den totala effekten av volymförändringar, hur schablonerna inom Storsthms samverkansområde utvecklas och på hur respektive huvudmans programmix ser ut. Beräkningen att en höjning av schablonen på 1,0 procent är tillräcklig bygger på nuvarande volymantaganden och programmix, samt antagandet att schablonerna i Storsthlm höjs med 1,5 procent.

Schablonhöjningarna täcker även de uppskattade kostnaderna för it-upphandlingen, som i huvudsak infaller under 2023 och gör tillräcklig schablonhöjning högre än ett normalår. När upphandlingskostnaderna upphör (enligt plan 2024) blir effekten den motsatta, att tillräcklig schablonhöjning blir lägre än ett normalår.

Utvecklingen av intäkter och kostnader beskrivs närmare nedan.

3.1.1 Barn- och elevutveckling

I tabellen nedan visas förväntade förändringar av antal barn och elever som bor i Stockholm 2020–2025. För 2023 visas förändringen jämfört med antagandena i kommunfullmäktiges (KF) budget 2022.

Tabell 3.3 Årliga förändringar av antal barn och elever

Verksamhet	VB 2021-2020	KF 2022-VB 2021	Plan 2023	2024	2025	Summa tre år
Förskola	-480	763	-857	125	174	-558
Fritidshem	-626	231	-363	-106	-227	-696
Grundskola	481	-13	483	-241	-569	-327
Grundsärskola	80	-20	45	-3	-7	36
Gymnasieskola	617	1 218	113	979	921	2 013
Gymnasiesärskola	-3	-5	38	12	13	63

Barn- och elevantalsutvecklingen per typ av huvudman beskrivs i bilaga 2.

Effekterna av de årliga förändringarna av antal barn och elever på kommunfullmäktiges schablonersättning, baserat på 2022 års schabloner, redovisas i tabell 3.4.

Tabell 3.4 Budgeteffekt av förändringar av antal barn och elever, mnkr

	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Summa tre år
Förskola	-130	19	26	-84
Fritidshem	-19	-6	-12	-37
Grundskola inklusive förskoleklass	45	-22	-53	-30
Grundsärskola	16	-1	-2	13
Gymnasieskola	12	103	97	213
Gymnasiesärskola	14	4	4	22
Summa budgetökning (+) / budgetminskning (-)	-62	97	61	96

3.1.2 Kommunal skolverksamhet

De ekonomiska förutsättningarna för den kommunala skolverksamheten påverkas, utöver av schablonerna, främst av kostnaderna för löner och lokaler. Upphandlingen av delar av skolplattformen leder till betydande kostnader främst 2023.

Elevantalsutveckling

Effekten av de årliga prestationsförändringarna för den kommunala verksamheten, vid nuvarande schablonnivåer, redovisas i tabell 3.5.

Tabell 3.5 Budgeteffekt av förändringar av antal barn och elever kommunal skola, mnkr

Egen regi	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Summa tre år
Grundskola, fritidshem och grundsärskola	31	-22	-51	-42
Gymnasie- och gymnasiesärskola	12	42	40	95
Summa budgetökning (+) / budgetminskning (-)	43	20	-11	53

Löner

I tabellen nedan visas löneökningarna på utbildningsförvaltningen de senaste fem åren.

Tabell 3.6 Löneutveckling, procent

Genomsnitt, hela förvaltningen	2017	2018	2019	2020	2021	Medel 2 år	Medel 5 år
Procent	2,6	2,3	2,4	2,1	2,1	2,1	2,3

Med en hypotetisk löneökning på 2,1 procent årligen för samtliga tillsvidareanställda medarbetare i förvaltningen ökar lönekostnaderna 2023–2025 enligt tabell 3.7 nedan, baserat på lönesumman för förvaltningens anställda i januari 2022.

Tabell 3.7 Lönekostnadsökning vid oförändrad personalstyrka, mnkr

	2023	2024	2025	Summa tre år
Ökning jämfört med föregående år	206	211	215	632

Lokalkostnader

Den planerade utbyggnaden av skollokaler för att möta elevantalsutvecklingen fortsätter att öka lokalkostnaderna de närmaste åren. Den totala årliga lokalkostnaden för skolorna i egen regi beräknas vara 209 mnkr högre 2025 jämfört med 2022, en ökning som främst sker inom grundskolan.

Grundskola och grundsärskola

I tabell 3.8 redovisas lokalkostnadernas utveckling under planperioden, tillsammans med förväntat antal elever samt kostnaden i kronor per elev.

Tabell 3.8 Lokalkostnad grund- och grundsärskola

	2022	2023	2024	2025
Årshyra exklusive hyreshöjning, mnkr ¹	1 824	1 902	1 943	1 968
Hyreshöjning, mnkr ²	0	17	35	54
Övriga lokalkostnader, mnkr ³	185	185	185	185
Summa lokalkostnader, mnkr	2 010	2 105	2 164	2 208
Lokalkostnadsförändring mot föregående år, mnkr		95	59	44
Lokalkostnadsförändring som täcks av schablonintäkter, mnkr		-5	-17	-21
Ofinansierad lokalkostnadsförändring (+) eller budgetutrymme (-), mnkr		100	77	64
Total elevantalsprognos kommunal skola, antal	79 333	79 397	79 082	78 590
Lokalkostnad per elev, kronor	25 331	26 507	27 364	28 090
Lokalkostnadens andel av schablonen	21,8%	22,9%	23,7%	24,4%

¹ Årshyra exklusive hyreshöjning är lika med den årshyra som redovisas i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan.

² Avtalen med SISAB innebär en årlig uppräknings av befintliga hyror genom indexering, och effekten av det redovisas separat på raden Hyreshöjning, mnkr.

³ Ett flertal poster, främst direktkostnader relaterade till projekt som detaljplaner, utredningar m.m., datakommunikation och kapitalkostnader.

Förvaltningens lokalkostnader beräknas öka med cirka 1 000 kronor per elev och år. Orsaken är en kapacitetsökning på 2 100 platser samtidigt som elevantalen väntas sjunka med 700, men också att tillfälliga lösningar ersätts med permanenta och att viktiga förbättringsarbeten genomförs i befintliga lokaler. Kapacitetsökningen de närmaste åren är en följd av de elevantalsframskrivningar som nämnden haft som underlag för planeringen de senaste åren, och som förutsett fortsatt ökning av antalet elever. Detta beskrivs närmare i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan. Lokalkostnaderna som andel av schablonen ökar med knappt en procentenhet per år.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

I tabell 3.9 redovisas lokalkostnadernas utveckling under planperioden, tillsammans med förväntat antal elever i egen regi samt kostnaden i kronor per elev.

Tabell 3.9 Lokalkostnad gymnasie- och gymnasiesärskola

	2022	2023	2024	2025
Årshyra exklusive hyreshöjning, mnkr ¹	419	413	413	418
Hyreshöjning, mnkr ²	0	4	7	11
Övriga lokalkostnader, mnkr ³	34	34	34	34
Summa lokalkostnader, mnkr	453	451	455	464
Lokalkostnadsförändring, mnkr		-3	4	9
<i>Lokalkostnadsförändring som täcks av schablonintäkter, mnkr</i>		7	9	12
<i>Ofinansierad lokalkostnadsförändring (+) eller budgetutrymme (-), mnkr</i>		-10	-5	-3
Total elevantalsprognos kommunal gymnasieskola, antal	18 663	18 811	19 099	19 482
Lokalkostnad per elev, kronor	24 291	23 962	23 825	23 811
Lokalkostnadens andel av schablonen	21,4%	21,0%	20,9%	20,9%

¹ Årshyra exklusive hyreshöjning är lika med den årshyra som redovisas i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan.

² Avtalen med SISAB innebär en årlig uppräknning av befintliga hyror genom indexering, och effekten av det redovisas separat på raden Hyreshöjning, mnkr.

³ Ett flertal poster, främst direktkostnader relaterade till projekt som detaljplaner, utredningar m.m., datakommunikation och kapitalkostnader.

Lokalkostnaderna väntas ligga i stort sett stilla under perioden, vilket tillsammans med en viss ökning av antal elever leder till något lägre lokalkostnader per elev och att en sjunkande andel av schablonen tas i anspråk av lokalkostnaderna.

3.1.3 Satsning på särskilt stöd och specialpedagogisk verksamhet

För grundskolan beslutade nämnden hösten 2021 att införa en ersättning om 75 000 kronor (exklusive moms) per elev som får minst 75 procent av sin undervisning i särskild undervisningsgrupp. Vidare höjdes strukturbidraget till resursskolorna till 149 000 kronor per elev och år (exklusive moms), och tilläggsbelopp och verksamhetsstöd ökades i form av ett påslag om 25 procent på belopp beviljade utifrån individuellt bedömt behov av extraordinära stödsatser. Nämnden beräknar att förändringarna, tillsammans med utvecklingen för

tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, leder till en kostnadsökning på cirka 36 mnkr per år från och med 2022, utöver nuvarande ram för särskilt stöd.

Under 2022 införs också ett strukturbidrag för specialpedagogisk verksamhet i gymnasiet. För fristående skolor uppgår strukturbidraget till 145 000 kronor per elev och år exklusive momskompensation. För kommunala skolor uppgår strukturbidraget till 133 000 kronor per elev och år, eftersom ett avdrag görs för lokalkostnader som hanteras centralt. Kostnaden bedöms uppgå till 24 mnkr årligen.

3.1.4 Statsbidrag för likvärdig skola och skolmiljarden

I statens budget för 2022 har bidraget för likvärdig skola utökats från 6,2 mdkr till 6,6 mdkr för år 2022 samt beräknas ökas till 7,7 mdkr 2023 och 8,7 mdkr 2024. Ökningen 2023 och 2024 föreslås finansieras genom en minskning av statsbidraget för lärarlönelyft. Stockholms stad får 344 mnkr för 2022 till den kommunala skolverksamheten.

Statsbidraget som benämns ”skolmiljarden” syftar till att skapa förutsättningar för kommunerna att säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till trots pandemin. Bidraget infördes 2021 och uppgår till 1,4 mdkr 2022 för riket. Stockholms stad kommer att få 117 mnkr av detta bidrag 2022. Bidraget bedöms upphöra 2023.

3.1.5 Statsbidrag för maxtaxa och kvalitetssäkrande/-höjande åtgärder

Statsbidraget till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet minskar något 2022. Fullmäktige riktar ett intäktskrav på nämnden motsvarande hela bidraget.

Från och med 2022 görs statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder om till ett statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan och bidragsramen utökas. Utfallet för Stockholms stad uppgår 2022 till 158,1 miljoner kronor. Av statsbidraget kommer 109,2 miljoner kronor att betalas ut direkt från utbildningsförvaltningen till fristående förskolor och stadsdelsnämnder. Det innebär att ett intäktskrav på 48,9 mnkr för kvalitetssäkrande åtgärder kvarstår.

För 2021 och 2022 är statsbidragen följande.

Tabell 3.10 Statsbidrag för maxtaxa och kvalitetssäkrande/-höjande åtgärder, mnkr

Statsbidrag	VB 2021	VP 2022
Maxtaxa	207,3	203,6
Kvalitetssäkrande åtgärder	48,9	-
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan	-	158,1
Summa statsbidrag	256,2	361,7
Intäktskrav	260,1	256,2
Utbetalning av statsbidrag		-109,2
Differens statsbidrag - intäktskrav + utbet.	-3,9	-3,7

Statsbidragens storlek samt intäktskravet i budget 2022 medför ett behov av minskat intäktskrav med 3,7 mnkr för innevarande år, vilket förvaltningen avser att återkomma med i tertialrapport 1. Intäktskravet kommer att behöva regleras även kommande år.

3.1.6 Riskfaktorer

Dagens historiskt låga räntenivåer avspeglas i den nuvarande låga internräntan på 0,5 procent för 2021. Förvaltningens beräkningar visar som exempel att en förändring av internräntan med en procentenhet innebär en ökad hyreskostnad på 100 mnkr. Räntorna ökar troligen de närmaste åren.

3.2 Investeringar

Utbildningsnämndens investeringsbudget är 125 mnkr för 2022. I kommunfullmäktiges plan för 2023 och 2024 är ramen 125 mnkr och förvaltningens bedömning är att ramen är tillräcklig för investeringsbehovet även 2025. Investeringsmedlen används dels till nyetableringsbidrag för nybyggda skolor och befintliga skolor där kapacitetshöjande åtgärder har gjorts, dels till satsningar på digitala verktyg, utbyte av möblemang, köksutrustning, miljö och tillgänglighet.

Kapitaltjänstkostnaderna är beräknade på befintliga, inte avskrivna anläggningstillgångar och utgår från en fortsatt årlig investering på 125 mnkr åren 2023 – 2025. Den årliga internräntan uppgår till 0,5 procent i denna kalkyl. Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats till 124 mnkr årligen 2023–2025, se bilaga 1. Kapitaltjänstkostnaderna finansieras inom den kommunala verksamhetens schablontilldelning.

3.3 Verksamhetsprojekt – IT-upphandling

Under 2022 inleds upphandlingen av flera delsystem inom it-stödet skolplattformen. Det handlar om system för hantering av frånvaro och närvaro, schemaläggning, elevdokumentation samt planering och bedömning. Verktøygen används också av arbetsmarknadsförvaltningen och av stadsdelsförvaltningarna.

I tabell 3.10 nedan redovisas uppskattade merkostnader för upphandlingen under målsceariot, dels totalt och dels för utbildningsförvaltningen. Själva upphandlingen genomförs i målsceariot under 2022, och arbetet med införandet i huvudsak under 2023. Kostnader för införande och dubbla licenskostnader under 2023 föreslås nycklas ut på skolor och förvaltningar.

Tabell 3.11 Beräknade kostnader för upphandling och införande, målsceario, mnkr

Miljoner kronor	2022	2023	2024	2022–2024
Kostnader UtbF	8,4	42,3	1,7	52,4
Kostnader AmF och SdF	0,0	4,7	0,0	4,7
Kostnader totalt	8,4	47,0	1,7	57,1

Utöver de tillkommande kostnaderna ovan behöver betydande resurser prioriteras internt inom de berörda förvaltningarna. Totalt handlar det om 44 årsarbetskrafter under perioden till en lönekostnad på cirka 30 mnkr under perioden, huvudsakligen inom utbildningsförvaltningen.

Risikfaktorer

Vid ett eventuellt överklagande av tilldelningsbeslutet skjuts införandet upp till 2024. Vissa merkostnader i form av personal uppstår. Licenskostnaden för dubbeldrift väntas bli högre då senareläggandet innebär att nuvarande system måste användas utanför avtalsperioden. Förväntade kostnader redovisas i tabellen nedan.

Tabell 3.12 Beräknade kostnader för upphandling och införande, alternativsceario, mnkr

Miljoner kronor	2022	2023	2024	2022-2024
Kostnader UtbF	8,4	5,9	40,7	55,0
Kostnader AmF och SdF	0,0	0,4	4,5	4,9
Kostnader totalt	8,4	6,3	45,2	59,9